

HOZZÁSZOLÁS A „MATEMATIKAOKTATÁS MINŐSÉGI CSOPORTOKKAL” C. CIKKHEZ

A Módszertani Közlemények 3. számában érdeklődéssel olvastam a „Matematikaoktatás minőségi csoportokkal” c. cikket. A hasznos tanácsok mellett van a cikkeknek egy kitétele, amellyel nem mindenben értek egyet.

A cikkben a következőket olvasom:

„Miért akadozik, pl. a programozás osztályfoglalkozásra való alkalmazása?”

A válasz:

„Mert míg a programozott oktatás kiválóan alkalmas egyéni tanulásra, továbbá alkalmas egy homogén szellemi színvonalon álló csoport foglalkoztatására, egyáltalán nem alkalmas egy heterogén összetételű osztály oktatására, ahol a jobbak előrehaladnak és lemaradnak a gyengébbek.”

Kételkedem abban, hogy a programozás osztályfoglalkozásra való alkalmazása azért akadozik, mert csak egyéni tanulásra és homogén szellemi színvonalon álló csoportok foglalkoztatására alkalmas.

Elfogadott megállapítás, hogy a programozás a használható módszerek egyike. Nem lenne helyes pl. a számtan tanításában a programozást totalizálni. Ha ez így van, akkor a programozó első dolga annak a problémának az eldöntése, hogy mely anyagrészek programozhatók egyáltalán. Ezután arra a kérdésre kell jól válaszolni, hogy a programozási formák közül melyik biztosítja a körülményekhez képest, optimális eredmény elérését. Azt, hogy melyik programozási formára esik a választás, egyrészt a kijelölt anyagrészt, másrészt — gondolom döntő módon — az adott osztály struktúrája determinálja. A cél nyilván az önálló munka és az oktatás individualizálásának hatékony és eredményes fokozása.

Tegyük fel, hogy homogén szellemi színvonalon álló, a megtanulandó anyagot nagyjából azonos intenzitással elsajátító osztályról van szó. Véleményem szerint ilyen osztályban a programozási formák közül a lineáris programok eredményesen használhatók. A „kis lépések” nagyságát úgy kell megválasztani, hogy azok a képességekkel arányos problémákat tartalmazzanak. A kiinduló feltétel miatt várható, hogy a feladatok megoldása során nagyobb időeltolódások nem következnek be. A gyakorlat, érzésem szerint, ritkán produkál ilyen speciális eseteket.

Ha az említett cikk idézett megállapításá-

val egyet lehetne érteni, akkor ez azt jelentené, hogy a programozás lehetőségei meglehetősen szegényesek, s ezért nem érdemes az egészszel intenzíven foglalkozni.

Tekintsük most azt az esetet, amikor heterogén összetételű osztályról van szó. Az első tennivaló itt is a megfelelő anyagrészt kiválasztása. A második feladat okozhat nagyobb gondot. Van-e olyan programozási forma, amely alkalmas az önállóság és individualizálás megvalósítására a feltételezett körülmények között is? Erre vonatkozóan sok tanács olvasható a „Bevezetés a programozott oktatásba” c. munkában. Tekintsük a javasolt formák közül az ún. sub-lineáris programot. A programozó meghatározza azt a „legnagyobb közös osztót”, lépést, mely alapján felépíti a programot. Ezzel biztosítva van a gyenge tanulók számára a továbbhaladási lehetőség. A program azért sub-lineáris, mert számol azzal, hogy a tehetségesebb tanulók teljesítménye nagyobb, ezért a megfelelő helyeken kiegészítő információk vannak, s így a rendelkezésre álló idő minden tanulónál maximálisan kihasználható. Biztosított továbbá, hogy az oktatás folyamata az elsajátítás dinamikájához igazodjék. Gondolom, ennek a lehetőségnek a biztosítása a heterogén összetételű osztályokban elsősorban fontos, ezért véleményem szerint a programozásnak különösen az ilyen osztályokban van jövője. Más kérdés, hogy a helyi sajátosságokat hogyan lehet figyelembe venni programozott tankönyvek készítésénél. Ez valóban probléma, de a jelen helyzetben még nem aktuális.

Bonifert Domokos
Dunapataj

PEDAGÓGUSOK FÓRUMA

Zalaegerszeg, 1969. 2. szám

Kiadja a Városi Tanács V. B. Művelődésügyi
Osztálya és a Pedagógusok Szakszervezete
Városi Bizottsága

A zalai pedagógusok munkáját tükrözi a Pedagógusok Fórumának 2. száma is. A cikkek közül a következőket emelnénk ki:

„A szociometriai vizsgálatokról” (Babos

Tibor—Babos Tiborné), „Lehet-e igaza a gyerekeknek?” (Karvalics Lászlóné), „Házi készítésű tanuló gyakorlati tábla a 8. osztályos fizika tanításához”. II. (Büki Gyula—Pillér Imre), „Feladatlapos az 1. osztályban” (Bíró Zoltánné), „Házi készítésű szemléltetési eszköz a számtanórán” (Györke Dénesné), „A könyvtár és az iskola kapcsolata” (Nyakas Gyuláné).

A cikkekben felvetett kérdések közül többet érdemes volna kidolgozni részletesebben. Úgy véljük, ezzel még több segítséget nyújthatnának azoknak, akik iskolai munkájukban értékesíteni akarják.

Mándy Iván:

CSUTAK SZÍNRE LÉP

Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1969.

A Sirály sorozatban jelent meg Mándy Iván kedves regénye. Méltán írja a kiadó a könyv hátlapjára „Neked írták, rólad szól — a Te könyvet a Sirály!”

A könyv kedves, ismerős barátunkról, Csutakról szól, aki most ismerkedik a világgal. A felnőttek észre sem veszik azokat a „lényeges” dolgokat, mely mindennapi életünkhöz szervesen hozzátartoznak. Egy kislány másként látja, értékeli, értékeli a jelenségeket. E bájos ismerkedést, felfedezést írja le a szerző, melyet nagyszerűen egészít ki Réber László rajza.

Kertész Erzsébet:

VILMA DOKTORKISASSZONY

Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1969.

Második kiadásban jelent meg a serdülők kedvenc olvasmánya. Egy nagyszerű, bátor, úttörő asszony életét írja le a szerző, aki tudásvágyát igyekezett kielégíteni és közben szembekerült a társadalom irratlan törvényeivel. Természetesen a könyv nem napjainkban játszódik, hanem száz esztendővel korábban. A könyvet Keserű Ilona rajzai díszítik.

Száva István:

AZ ISTENNŐ KEGYELTJE

Móra Ferenc Könyvkiadó, Budapest, 1969.

A könyv azt mutatja be, hogy Athén hogyan lett Hellász tanító mestere, milyen volt az élet ebben az ókori világvárosban és az ókori világbirodalomban. A könyv bemutatja az életet Periklész életén keresztül. Az ókori görög élet nagy ismerője ismét gazdagította az ifjúságot ezzel a könyvével. A könyvet fotók díszítik. Nagy Emberek Élete sorozatban jelent meg. Nagy olvasásra tarthat igényt az ifjúság körében.

DIÁRIUM

A *Művelt Nép* Könyvterjesztő Vállalat a pedagógusoknak kíván segítséget nyújtani, amikor elindította a DIÁRIUM-ot. A folyamatosan megjelent kis füzet feladatának tekinteti, hogy a megjelenő ifjúsági könyvek közötti tájékozódást elősegíti. Felhívja a pedagógusok figyelmét azokra a szépirodalmi, vagy ismeretterjesztő művekre, amelyek a tanulók érdeklődésére számot tarthatnak.

A DIÁRIUM áttekintést ad a könyvkiadók ifjúsági műveiről. A DIÁRIUM-nak már második száma jelent meg. Ebben a Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, a Szépirodalmi Könyvkiadó, az Európa Könyvkiadó, a Tankönyvkiadó által megjelentetett műveket ismerteti. Az áttekintés végett csoportosítja a kisiskolásoknak szóló műveket, az ifjúsági ismeretterjesztő műveket, az irodalom, a történelem, a biológia stb. tanításához felhasználható műveket. Külön foglalkozik a legutóbbi hónapokban megjelent versekkel, prózai művekkel, drámákkal.

A DIÁRIUM-ot a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat minden érdeklődő pedagógus számára és címére elküldi, amennyiben ezt a kis füzetecskét igényli.

Az igény bejelentése végett forduljanak közvetlenül a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalathoz, Budapest, VI., Népköztársaság u. 21. Propaganda osztály.